

Protocol Seksuele Intimidatie en Grensoverschrijdend Gedrag

Voor de verenigingsbestuurder

Inleiding

Het geniet de voorkeur dat een reddingsbrigade een Vertrouwenscontactpersoon (VCP) aanstelt. De VCP is voor het slachtoffer aanspreekpunt en eerste opvang. De VCP kan samen met de melder kijken welke stappen er mogelijk zijn en welke consequenties deze hebben. Zorg dat de VCP het door NOC*NSF ontwikkelde protocol, registratie- en rapportageformulier gebruikt. Wanneer de VCP de VCP training van NOC*NSF heeft gevolgd zijn deze formulieren in zijn/haar bezit. Wanneer u geen VCP binnen uw reddingsbrigade heeft dan attendeert u de melder op de VCP van Reddingsbrigade Nederland.

Als bestuurder ontvangt u een melding

Idealiter ontvangt u een melding of klacht over Grensoverschrijdend Gedrag of Seksuele Intimidatie via een Vertrouwenscontactpersoon (VCP), maar het is ook mogelijk dat het u via ter ore komt of dat een slachtoffer direct bij een bestuurslid aanklopt. Wanneer u als bestuurder direct wordt aangesproken dient u deze als volgt aan te nemen:

Sta de aanmelder rustig te woord, ga niet te diep in op wat de aanmelder vertelt en probeer tijdens het gesprek een beeld te vormen over de inhoud, aard en ernst van de situatie. Noteer alles wat opvalt en verteld wordt in feitelijke bewoordingen. Verwijs indien mogelijk door naar de VCP van uw reddingsbrigade. Wanneer deze VCP er niet is, spreekt u af om uiterlijk binnen een dag te laten weten bij wie de aanmelder terecht kan.

De melder zal zelf moeten besluiten welke stappen hij/zij wil nemen. Daarin geldt: 'het gevoel van het slachtoffer heeft gelijk' altijd als maatstaf.

Route A: Er wordt (nog) geen klacht ingediend of melding gedaan

U ontvangt via uw VCP een (geanonimiseerde) melding waarvan u het vertoonde gedrag als ongewenst ervaart, maar de melder twijfelt of er een klacht/melding moet komen of de melder is er al uit dat er géén klacht/melding moet komen. U kunt als bestuur (bij voorkeur in overleg met de VCP) een of meerdere van de volgende maatregelen nemen:

- 1) Adviseer de 'melder' om in gesprek te gaan met de 'beschuldigde' om aan te geven wat hij/zij als ongewenst heeft ervaren en vraag daar rekening mee te houden (VCP is bij een dergelijk gesprek nooit aanwezig). Bij voorkeur vindt dit gesprek plaats in het bijzijn van een onafhankelijke derde (wederom niet zijnde de VCP).
- 2) Vanuit bestuurlijke verantwoordelijkheid kunt u als bestuur in gesprek gaan met de 'dader' om aan te geven wat het 'slachtoffer' als ongewenst heeft ervaren. U wijst op het principe 'het gevoel van een slachtoffer heeft altijd gelijk'. Zorg altijd dat een 3e persoon aansluit. Houd communicatie bij deze actie zo beperkt mogelijk. * Let op: deze stap kan alleen gezet worden indien de melder hier toestemming voor geeft. Onder strikte voorwaarden kan het bestuur handelen zonder toestemming van de melder, zoals beschreven in het protocol Vertrouwenscontactpersoon Reddingsbrigade Nederland.

3) Vanuit bestuurlijke verantwoordelijkheid: Ga aan de slag met preventief beleid op het gebied van ongewenst gedrag. Stel maatregelen in of blaas maatregelen nieuw leven in. Stel een VCP aan wanneer dit nog niet gebeurd is. Stel omgangsregels op en ga hierover in gesprek met opleiders/trainers/coaches/begeleiders. Door het breder aan te pakken houdt u dingen die 'sudder' klein. Trek de communicatie bij deze actie zo breed mogelijk.

*) Bepaal welke communicatie nodig is om de betrokkenen en/of vereniging te informeren. Dit is afhankelijk van hoe breed bekend het incident is en hoeveel onrust het heeft veroorzaakt. Mogelijkheden zijn het sturen van een brief naar de betrokkenen of het organiseren van een informatiebijeenkomst voor verenigingsleden.

Route B: Er wordt wel een klacht ingediend of een melding gedaan

Wanneer u een klacht/melding ontvangt via uw VCP betekent dit dat de melder aangeeft dat de gedragscode, zoals opgenomen in het *Tuchtreglement seksuele intimidatie Instituut Sportrechtspraak*, is overtreden.¹

Hierbij wordt geadviseerd de volgende stappen te nemen:

- 1) Meld het incident geanonimiseerd bij een VCP van Reddingsbrigade Nederland via vcp@reddingsbrigade.nl. De VCP van Reddingsbrigade Nederland helpt de situatie inschatten en helder te krijgen welke stappen genomen kunnen worden. Daarnaast kan er aandacht voor de zaak komen vanuit de media. Reddingsbrigade Nederland verleent ondersteuning bij het omgaan met de pers.
- 2) Bij vermoedens van strafbare feiten is het belangrijk om zo snel mogelijk een informatief gesprek met de politie te voeren.
- 3) Zorg dat er 2 bestuurders 'eigenaar' worden van het probleem en de nodige acties uit gaan voeren. Bij voorkeur een man en een vrouw.
- 4) Spreek af dat alle communicatie via deze 2 contactpersonen loopt.
- 5) Zet het incident/onderwerp op de agenda van de bestuursvergadering en/of las direct een vergadering in.²
- 6) Houd als bestuur een logboek bij van alle gebeurtenissen.
- 7) Isoleer het probleem door een voorlopige zwijgplicht na een melding in acht te houden voor het bestuur, de melder en eventuele anderen die op de hoogte zijn ten opzichte van derden.³

¹ Zie <http://www.instituutsportrechtspraak.nl/> voor de meest recente versie van het geldende tuchtreglement

² Er zijn ook voorbeelden bekend waarbij juist het tegenovergestelde wenselijk was. Niet het gehele bestuur werd geïnformeerd maar een zo klein mogelijke groep werd belast met de vertrouwelijke informatie. Pas later in het proces werd het bestuur geïnformeerd over de procedure en kwam de vertrouwelijke informatie niet in handen van het voltallige bestuur. Wanneer je twijfelt of je het voltallige bestuur moet informeren, of juist niet, kun je contact zoeken met de VCP van de bond of Vertrouwenspunt Sport. Ook is het mogelijk dat de politie hiertoe opdracht geeft.

³ Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als schuldig wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

- 8) Ga na of er direct bestuurlijke maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid binnen de reddingsbrigade te herstellen (neem voor advies contact op met een VCP van Reddingsbrigade Nederland). Let hierbij op de hiervoor geldende procedure ten aanzien van hoor en wederhoor.
- 9) Wanneer de melder een klacht of melding heeft ingediend bij Reddingsbrigade Nederland, zorg dan dat u contact houdt met de melder en andere betrokkenen tot het proces bij Reddingsbrigade Nederland is afgerond.
- 10) Bedenk na afloop van de gehele procedure wat er nodig is om de veiligheid blijvend te borgen binnen de reddingsbrigade. Dit kan bijvoorbeeld een maatregel op het vlak van communicatie zijn, of het aanstellen van een nieuw kaderlid of het (verder) ontwikkelen van preventief beleid. Andere acties zijn ook denkbaar, afhankelijk van de context.
- 11) Evalueer tot slot het proces en de communicatie daarin met betrokkenen en leg dit vast in de notulen van de bestuursvergadering. Aangezien dit een terrein is waarop geen pasklaar antwoord is en waarin het staat of valt met de betrokken personen en de invulling van hun rol, is het sterk aan te raden deze evaluatie niet over te slaan.